

بررسی ظرفیت‌های اقتصادی روسیه برای ایران با توجه به عزم ۲ کشور برای توسعه روابط سیاسی و دیپلماتیک

جای خالی ایران در بازار روسیه

با وجود ظرفیت بالای بازار روسیه برای محصولات ایرانی سهم کشورمان از واردات این کشور تنها ۰.۲ درصد است

واردات ایران از روسیه در سال ۱۴۰۰ یک میلیارد و ۵۹۷ میلیون دلار بود اما صرفاً ۵۴۰ میلیون دلار به این کشور صادر کردیم

تولیدکننده غلات است و تمام غلات نیز با ماشین‌های سنگین جابه‌جا می‌شود. از طرفی در روسیه، اختلاف دمای تابستان و زمستان بسیار بالاست و لاستیک زود فرسوده می‌شود. بنا بر آمار، ایران در بسیاری از کالاهای وارداتی روسیه دارای مزیت رقابتی است. ۲ کارخانه بزرگ خودروسازی در ایران وجود دارد و قطعه‌سازان بسیاری در کشور ما فعال هستند. ۱۰ درصد واردات روسیه خودرو و لوازم آن است که فرصت بسیار مناسبی برای کارخانه‌های خودرو و قطعات ما که در حال حاضر درگیر مشکلات عدم تقاضای بازار در داخل هستند، ایجاد می‌کند. ۴ درصد واردات روسیه را محصولات دارویی تشکیل می‌دهد. با توجه به اینکه ۹۵ درصد محصولات دارویی ما تولید داخل است، می‌توانیم از فرصت‌های این حوزه نیز استفاده کنیم. در واقع شرکت‌های دارویی ما برای گسترش بازارهای خود می‌توانند از فرصت بازار روسیه استفاده کنند.

رسیدن به بازار مصرف با مشکل مواجهیم. به عبارت دیگر اگر چه برخی محصولات کشاورزی ایرانی به بازار روسیه می‌رسد ولی متأسفانه نتوانستیم شبکه‌های منسجم و منظم برای مسیر صادراتی ایجاد کنیم. **فرصت‌های اقتصادی ۲ کشور برای صادرات و واردات** «میوه» یکی از مهم‌ترین اقلام صادراتی ایران به روسیه است. سالانه مقادیر قابل توجهی کیوی، سیب، گیلاس، پرتقال، انار، خرما و... به روسیه صادر می‌شود. ۵ قلم عمده صادراتی به روسیه، پلی‌استرن، پسته، آلبالو، فلفل‌فرنگی و هلو است که این اقلام ۳۸ درصد کل صادرات به روسیه است. همچنین اقلام عمده وارداتی از روسیه شامل گندم، ذرت دامی، جو، چوب و روغن دانه آفتابگردان است که این اقلام ۷۲ درصد کل واردات از روسیه را به خود اختصاص داده است. روسیه یکی از بازارهای مصرف لاستیک بویژه لاستیک ماشین‌های سنگین است، چون بسیار وسیع است و

استانداردهای مبدأ و مقصد و خواسته مشتری تمرکز و توجه ویژه داشته باشند. از سوی دیگر همسوی با فعالیت‌های تجار و فعالان اقتصادی، معاونت دیپلماتی اقتصادی وزارت امور خارجه باید در راستای کمک به افزایش مبادلات اقتصادی ۲ کشور با استفاده از ظرفیت متخصصان سازمان‌های موثر در تجارت خارجی از قبیل گمرک جمهوری اسلامی ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه تجارت ایران و سایر سازمان‌ها به منظور ارتقای سطح تجاری و توسعه دیپلماتی اقتصادی کشور با هدف تسریع در رفع مشکلات اقتصادی کشور و مردم اقدامات لازم را انجام دهد.

در واقع باید دانست ضعف بودن بخش خصوصی در کشورمان، یکی از موانع مهم ضعف در مناسبات تجاری ایران با روسیه است. متأسفانه تجار ایران در بازار بزرگ روسیه به شکل فردی وارد مبادلات تجاری می‌شوند و بعضاً چون با بازار روسیه آشنا نیستند، دچار مشکلات متعددی می‌شوند. بیشتر تجار ایران در روسیه در سطوح کوچک فعالیت دارند و این امر برای کار با بازار بزرگ روسیه تناسب ندارد.

تولیدکنندگان ایرانی به روش‌های سنتی محصولات خود را به بازارها ارسال می‌کنند که مسلماً برای بازارهایی مانند روسیه مناسب نیست. باید دانست موضوعات مختلفی مانند شبکه‌های حمل‌ونقل کانتینری، تکنولوژی‌های مدرن در حوزه بسته‌بندی و داشتن پایانه‌های صادراتی از مواردی است که تاکنون در کشور ما توسعه کافی نیافته است. در نتیجه برای صادرات محصولات با کیفیت و همچنین حفظ کیفیت اولیه تا

دلار کالا به روسیه صادرات داشته که این امر نشان می‌دهد سهم ایران از بازار جذاب این کشور تنها ۲۵ صدم درصد است. اینطور که پیداست دولت سیزدهم به دنبال آن است سهم صادرات ایران به روسیه از رقم ۵ میلیارد دلار پیشی بگیرد و سهم از بازار روسیه ۲۵ درصد شود. بدین منظور ایران موافقتنامه اوراسیا را منعقد کرده که تجار به آن بسیار نظر مثبتی دارند. در این موافقتنامه کشورهای ارمنستان، بلاروس، روسیه، قرقیزستان، قزاقستان و ایران حضور دارند. در موافقتنامه تجارت ترجیحی که در حال اجراست، صادرات ایران به اتحادیه اوراسیا در اقلام تحت پوشش موافقتنامه ۸۲ درصد افزایش یافته است.

ضرورت رفع موانع موجود در عین آنکه ظرفیت‌های زیادی برای مبادلات تجاری بین ۲ کشور وجود دارد اما موانعی هم هست که بدون رفع آنها، روابط تجاری کاری دشوار خواهد بود. حفظ کیفیت تولید، رعایت استانداردهای کشور مقصد و حمایت بانک مرکزی برای اجرای پیمان‌های ارزی از جمله این موانع است که باید برطرف شود.

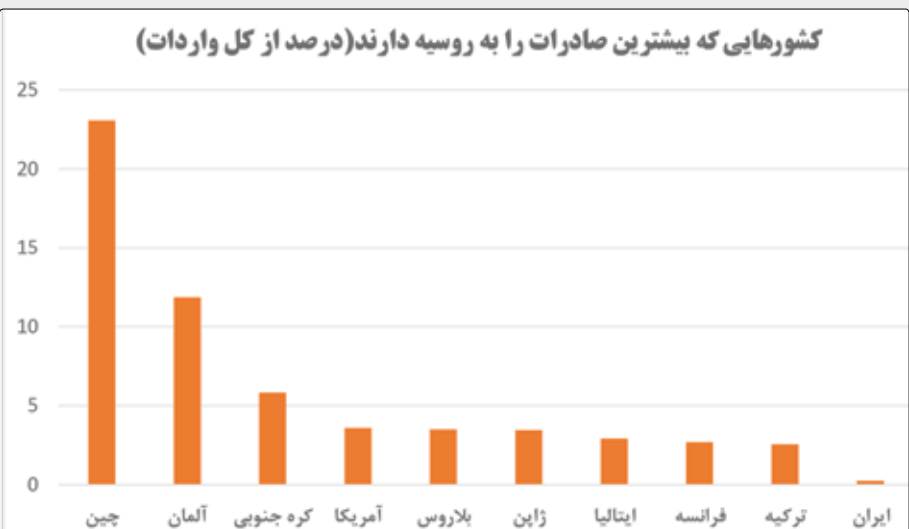
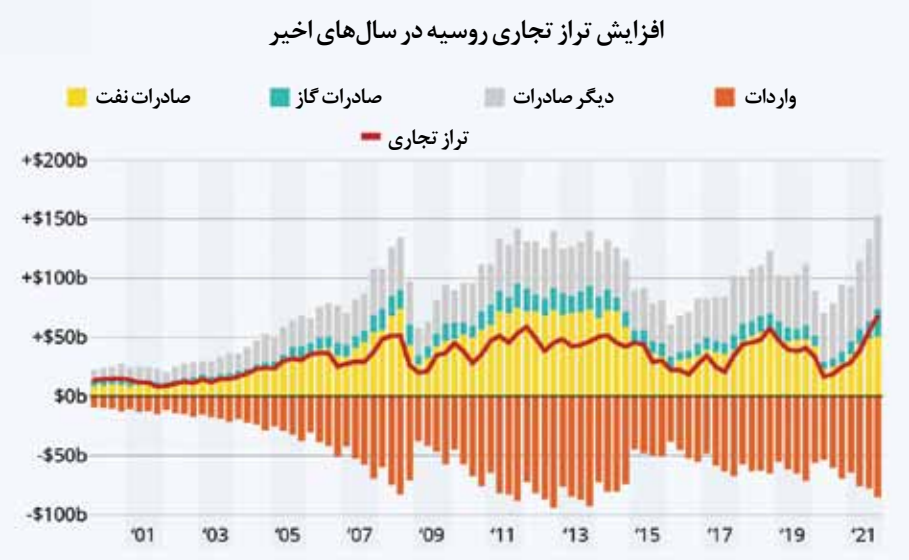
توجه تولیدکنندگان و صادرکنندگان به استانداردهای کشور مقصد و حفظ مستمر کیفیت کالا از جمله عوامل رقابت‌پذیری کالای ایرانی در بازار است. اگر چه همه کالاهای صادراتی به کشور روسیه مشمول مقررات استاندارد ملی اجباری کشور نمی‌شود، لیکن در حوزه صادرات رعایت آنالیز و استاندارد کشور مقصد یا مشتری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، لذا ضرورت دارد فعالان اقتصادی بر رعایت

گروه اقتصادی، اتفاقات اخیر بین‌المللی بویژه حضور نظامی روسیه در مرزهای اوکراین، جهان را در آستانه ورود به دورانی از نظم جدید قرار داده است؛ اروپا درگیر بحران انرژی است، سازمان‌های حامی حقوق بشر هشدار فحطی می‌دهند، ناگرهای اقتصادی از رکودی فرآگیر می‌گویند و در این بین بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول هم نسبت به تورم‌های بلندمدت در دولت‌ها هشدار می‌دهند. در پس تمام این رویدادها اتحاد کشورهای غربی با یکدیگر بیش از پیش در حال مستحکم‌تر شدن است؛ موضوعی که بر ایجاد گزاره دوقطبی شرق و غرب دامن می‌زند. حالا کشورهای شرق که نقطه اشتراک آنها داشتن زخمی از تحریم است، بیش از گذشته به دنبال احیای رابطه با یکدیگر هستند. اظهارات اخیر رئیس‌جمهور روسیه نیز ناظر به همین موضوع است. ولادیمیر پوتین که در چند ماه اخیر به نحای مختلف سعی کرده نشان دهد ارتباط دیپلماتیک و سیاسی مناسبی با جمهوری اسلامی ایران دارد، گفته است: «روسیه در ورود به بازارهای ایران و خاورمیانه به دنبال فرصت‌های بیشتر است. اکنون اقتصاد در آسیا سریع‌تر از غرب رشد می‌کند و این روند ادامه‌دار خواهد بود.» با توجه به مسیرهای تجاری شمال- جنوب و اشتراکات ۲ کشور، از تبادلات تجاری بین روسیه و ایران می‌تواند فرصتی مناسب برای اقتصاد ۲ کشور باشد. اینطور که پیداست روسیه برای گام برداشتن در این مسیر مصمم است. پس شایسته است مسئولان دولتی کشورمان هم از این فرصت به بهترین شکل استفاده کنند تا مانند فرصت هند از دست نرود. روسیه سالانه بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار واردات از کشورهای مختلف دارد که تنها نیم درصد آن مربوط به ایران است. این در حالی است که بخش قابل توجهی از واردات روسیه اقلام خوراکی و مشتقات آن (۱۲ درصد واردات سال ۲۰۱۸) است که توان تولیدی مناسبی در کشور ما در این زمینه وجود دارد.

به گزارش «وطن امروز»، از گذشته تاکنون کشورهای منطقه و همسایگان به دلیل فاصله نزدیک به یکدیگر در اولویت تجارت قرار داشته‌اند. ایران نیز به دلیل برخورداری از موقعیت جغرافیایی ممتاز و همسایگی با ۱۵ کشور و همچنین وجود ۲۵ کشور منطقه‌ای از فرصت کم‌نظیری برای توسعه تجارت خارجی برخوردار است اما در سال‌های اخیر به دلیل کم‌توجهی دولت قبل به افزایش سطح تجارت با کشورهای منطقه، دستاوردهای قابل قبولی نداشته و حتی در بعضی زمینه‌ها با پسرفت مواجه بوده‌ایم. حال دولت سیزدهم یکی از اصلی‌ترین برنامه‌های خود را تجارت منطقه‌ای و ارتباط با کشورهای همسایه و منطقه می‌داند.

در یک سال اخیر پس از آغاز کار دولت، رئیس‌جمهور و وزرای مختلف کابینه به طور مستمر سفرهایی جهت ارتقای همکاری‌های اقتصادی به کشورهای منطقه داشته‌اند. یکی از مهم‌ترین کشورهای روسیه‌ای که دولت سیزدهم در یک سال اخیر روابط اقتصادی و سیاسی خود را با آن گسترش داده، روسیه بود. روسیه که یکی از اقتصادهای نوظهور دهه گذشته بوده، با جمعیت ۱۴۶ میلیون نفری و واردات ۲۳۱ میلیارد دلاری در سال ۲۰۲۰ به یکی از جذاب‌ترین بازارهای رو به رشد مصرفی در دنیا مبدل شده است. این در حالی است حجم تجارت خارجی بین روسیه و جمهوری اسلامی ایران کمتر از ۲.۵ میلیارد دلار است.

سال ۲۰۲۰ مبادلات تجاری ایران با روسیه کمتر از نیم درصد از کل حجم تجارت خارجی روسیه بوده است. هر چند طی سال‌های اخیر با پیوستن ایران به اتحادیه اقتصادی اوراسیا، روابط تجاری- اقتصادی ۲ کشور بهبود یافته اما با پتانسیل صادراتی ایران به روسیه بسیار فاصله دارد. بر اساس آمار در سال ۱۴۰۰ ایران بیش از ۵۴۰ میلیون

با وجود واردات بیش از ۲۰۰ میلیارد دلاری روسیه، سهم ایران ۵۰۰ میلیون دلار و معادل ۰.۲ درصد از بازار این کشور است. در این بین چین با ۲۳ درصد و آلمان با ۱۳ درصد سهم از واردات این کشور، رتبه‌های اول و دوم صادرات به روسیه را به خود اختصاص داده‌اند. به نظر می‌رسد با توجه به اتفاقات اخیر بین روسیه و اوکراین، در سال‌های آینده تامین‌کنندگان و صادرکنندگان به روسیه تغییر محسوسی کنند.

مبادلات تجاری ایران و روسیه در ۲ سال اخیر				
ماه	۱۳۹۹		۱۴۰۰	
	صادرات	واردات	صادرات	واردات
	ارزش		ارزش	
فروردین	۲۵	۱۰۲	۴۰	۱۳۲
اردیبهشت	۳۲	۲۷۳	۵۰	۵۳
خرداد	۲۴	۶۴	۳۹	۱۳۵
تیر	۴۲	۶۴	۵۱	۱۰۸
مرداد	۳۳	۵۴	۳۴	۴۷
شهریور	۹۸	۸۸	۵۰	۱۶۲
مهر	۴۲	۴۲	۴۷	۲۱۴
آبان	۴۶	۵۵	۵۴	۱۷۶
آذر	۴۸	۷۹	۶۲	۱۹۷
دی	۵۳	۵۹	۵۳	۱۰۶
بهمن	۶۰	۵۲	۵۳	۵۳
اسفند	۵۴	۱۱۶	۴۰	۲۱۴
ارزش: میلیون دلار				

مبادلات تجاری ایران و روسیه نشان از آن دارد که تراز تجاری طی بازه‌های مختلف به نفع روس‌ها بوده است و صادرات ایران به این کشور قابل توجه نیست. با توجه به اظهارات ۲ طرف مبنی بر تعمیق روابط باید دید در آینده این روند تغییر می‌کند یا خیر.

این مسیر تنها متعلق به شماست.

اینترنتی "کاملاً" اختصاصی برای کسب‌وکار شما

رِسپینا

بزرگ‌ترین ارائه‌دهنده پهنای باند اختصاصی به سازمان‌ها در ایران

شرکت دامپداری رِسپینا
 (سهامی خاص) - شماره ثبت (۱۳۹۱)
 دارای پروانه FCP به شماره ۱۵۰۴-۱۵۰۰
 از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی

www.respina.net

تلفن: ۰۲۱-۹۲۰۰۰۰۰۰